

Quản lý thiết bị dạy học ở các trường tiểu học thành phố Thủ Đức, thành phố Hồ Chí Minh

Phạm Thị Hoa*

*Học viên cao học Trường Đại học Trà Vinh

*Trường TH Lê Văn Việt TP Thủ Đức

Received: 30/5/2023 Accepted: 4/6/2023 Published: 12/6/2023

Abstract: On the basis of theoretical research and survey of the current situation of teaching equipment management in primary schools in Thu Duc city, from which the article proposes measures to manage teaching equipment in primary schools in the city Thu Duc.

Keywords: Teaching equipment management, primary school, Thu Duc city

1. Đặt vấn đề

Thiết bị dạy học (TBDH) được xem như là một trong những điều kiện quan trọng để thực hiện nhiệm vụ Giáo dục – Đào tạo. Sự phát triển nhanh chóng của cơ sở vật chất và TBDH đã và đang tạo ra tiềm năng sư phạm to lớn cho việc dạy học có hiệu quả. Các TBDH hiện đại đã đem lại chất lượng mới cho các PPDH.

Ở các trường tiểu học (TH) TP Thủ Đức, sau nhiều năm xây dựng và phát triển, đến nay nhìn chung CSVC của các nhà trường đã đáp ứng cho việc dạy học 2 buổi/ngày. Tuy nhiên TBDH và sinh hoạt trong nhà trường vẫn còn thiếu, nhiều thiết bị chất lượng không đảm bảo, thiếu tính đồng bộ. Trong khi đó việc quản lý TBDH của ngành chưa được quan tâm và đầu tư đúng mức. Vì vậy nghiên cứu “Quản lý TBDH ở các trường TH TP Thủ Đức” là vấn đề cấp thiết hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Quản lý TBDH ở trường TH

Quản lý TBDH là nội dung trong hoạt động quản lý ở trường TH. Cùng với quản lý nhà trường, quản lý các hoạt động dạy học (HDDH) và giáo dục, người quản lý cũng cần chú trọng tới việc quản lý TBDH, bởi đây điều kiện đảm bảo cho HDDH và nâng cao chương lượng giáo dục của nhà trường.

Các hoạt động quản lý TBDH ở trường TH là quá trình tổ chức và quản lý các hoạt động liên quan đến việc sử dụng và bảo trì các TBDH trong trường TH nhằm đảm bảo chất lượng GD&ĐT cho học sinh. Việc quản lý này bao gồm các hoạt động như mua sắm, bảo trì, vận hành, sửa chữa và thay thế các thiết bị dạy học. Ngoài ra, quản lý TBDH còn liên quan đến việc lập kế hoạch và phân bổ ngân sách cho các hoạt động quản lý thiết bị, cũng như đào tạo

và hướng dẫn cho cán bộ, GV và nhân viên về cách sử dụng và bảo trì các TBDH một cách hiệu quả. Để thực hiện quản lý TBDH ở trường TH hiệu quả, cần có sự phối hợp giữa các cấp QLGD, các GV, NV kỹ thuật và các bên liên quan khác.

2.2. Thực trạng TBDH ở các trường TH TP Thủ Đức

Tác giả xây dựng bộ công cụ nghiên cứu là phiếu trưng cầu ý kiến với 223 CBQL, tổ trưởng chuyên môn, GV trực tiếp giảng dạy ở các khối lớp và nhân viên phụ trách công tác TBDH của 12 trường TH trên địa bàn TP Thủ Đức. Kết quả như sau.

TBDH trong những năm gần đây đã được ngành giáo dục đặc biệt quan tâm và coi đó là một trong những thành tố quan trọng đối với hoạt động dạy và học trong các trường TH, có chất lượng giảng dạy tốt. Việc đầu tư trang bị TBDH cho các trường ngày càng tăng dần về số lượng, đảm bảo về chất lượng, tính thẩm mỹ, kỹ thuật và tính hiện đại. Việc tự làm TBDH, tăng cường xây dựng nguồn tư liệu dạy học nhằm bổ sung cho nguồn TBDH được nhà trường đã chú ý, quan tâm để đáp ứng nhu cầu sử dụng đối với GV. Sử dụng TBDH hiện có của các nhà trường dần được đưa vào nề nếp và tăng cường việc sử dụng một cách hiệu quả các nguồn TBDH truyền thống, hiện đại. Các nhà trường đã có sự quan tâm đến công tác quản lý TBDH, huy động được nhiều đối tượng cùng tham gia công tác này, ngày càng chú trọng đến việc xây dựng kế hoạch, có quyết định đúng đắn và kịp thời trong việc trang bị, sử dụng và bảo quản TBDH. Tuy nhiên, một số GV chưa thật sự nêu cao nhận thức về vai trò của TBDH và QLTBDH đối với bản thân cũng như với các đối tượng khác. Sự am hiểu, kỹ năng sử dụng các loại TBDH của một số CBQL còn hạn chế đặc biệt là đối với những loại TBDH

hiện đại, TBDH đòi hỏi phải tốn công sức, thời gian để chuẩn bị cho giờ dạy. Một số TBDH hiện nay còn thiếu, chất lượng chưa tốt, chưa đồng bộ với sách giáo khoa, chưa đáp ứng nhu cầu sử dụng đối với GV. Công tác tuyên truyền của nhà trường về quản lý và sử dụng TBDH còn hạn chế, chưa thật sự đi vào chiều sâu, còn mang tính hình thức. Nguồn kinh phí đầu tư cho TBDH còn hạn hẹp chủ yếu dựa vào nguồn ngân sách do Sở cấp kinh phí giành cho việc đầu tư TBDH trong các nhà trường còn ít. Vấn đề xã hội hóa giáo dục TBDH ở các nhà trường chưa được quan tâm cao.

Quản lý TBDH hầu hết tại các nhà trường đều thực hiện theo quy chế hành chính, chưa thật sự đạt hiệu quả, chưa đáp ứng được với nhu cầu đổi mới trong dạy học. Chưa có kế hoạch dài hạn về quản lý TBDH, quản lý TBDH chưa chặt chẽ còn nặng về hình thức, chưa thực sự đổi mới, thiếu chiều sâu. Tổ chức thực hiện kế hoạch đề ra chưa thường xuyên, thiếu kiểm tra dẫn đến việc quản lý TBDH mới chỉ quan tâm đến số lượng thiết bị được trang bị, số lượt các tiết thực hành, số lượt mượn mà chưa quan tâm đến chất lượng, hiệu quả trang bị, sử dụng và bảo quản TBDH.

Những hạn chế và bất cập trong quản lý TBDH như nhận định trên, theo tác giả là do một số nguyên nhân cơ bản sau đây: Nhận thức của đội ngũ CBQL, GV và HS trong nhà trường về vai trò của TBDH và quản lý TBDH thực tế vẫn chưa hoàn toàn đúng nhưng nhà trường chưa có biện pháp cụ thể để nâng cao nhận thức của mọi người về vấn đề này. Cụ thể là ít tạo điều kiện thuận lợi trong việc nghiên cứu tài liệu, sách vở, học tập, tham quan trao đổi kinh nghiệm v.v...

So với yêu cầu, TBDH vẫn còn thiếu rất nhiều, chưa đồng bộ, chưa đáp ứng theo chương trình quy định do vấn đề kế hoạch hoá chưa cụ thể, tổ chức chỉ đạo việc mua sắm trang bị chưa khoa học và còn lệ thuộc quá nhiều vào việc đầu tư kinh phí của cấp trên, phong trào tự làm TBDH chưa được quan tâm đúng mức.

Tình hình sử dụng TBDH chưa được tốt do GV còn ngại khó, không sắp xếp thời gian, kỹ năng sử dụng còn chưa thành thạo, chưa có chính sách rõ ràng để khuyến khích sử dụng TBDH, việc tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra và đánh giá của Ban giám hiệu và các bộ phận chức năng chưa được chặt chẽ, thường xuyên.

Tình hình bảo quản TBDH chưa tốt do thiếu điều kiện và phương tiện bảo quản, thiếu cơ sở (phòng,

kho) để bảo quản và triển khai sử dụng, ý thức bảo quản của GV và HS chưa cao. Kế hoạch tu sửa, bảo dưỡng, thay thế và thanh lý TBDH không cụ thể và không kịp thời. Chưa huy động được sự hỗ trợ của các ngành, các cấp, các tổ chức, các đơn vị tài trợ cho việc đầu tư trang bị TBDH.

2.3. Biện pháp quản lý TBDH ở các trường TH TP Thủ Đức

2.3.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, GV, NV về tầm quan trọng của quản lý TBDH

Nhận thức là cơ sở của hành động, nhận thức đúng thì có thể có hành động đúng, nhận thức không đúng có thể dẫn đến hành động sai lệch. Nhiều CBQL, GV, lực lượng giáo dục nhận thức về vai trò của TBDH và QL TBDH là một việc làm cần thiết để nâng cao hiệu quả hoạt động trong nhà trường. Tuy nhiên, việc thay đổi nhận thức con người không phải là công việc một sớm một chiều khi mà nó đã trở thành thói quen cố hữu vì vậy nâng cao nhận thức này phải được thực hiện thường xuyên, liên tục và phải được tiến hành đồng bộ tới tất cả các đối tượng thì mới có thể đạt hiệu quả cao.

2.3.2. Chú trọng xây dựng kế hoạch quản lý TBDH ở các trường TH.

Đây là biện pháp quan trọng nhất, đảm bảo nội dung về xây dựng kế hoạch trở thành nhân tố quyết định đến hiệu quả của quá trình dạy học và hiệu quả công tác quản lý TBDH đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.

Tổ chức xây dựng kế hoạch quản lý TBDH đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục nhằm đảm bảo những điều kiện tốt nhất về trang bị TBDH và bố trí TBDH cho GV sử dụng. Nói cách khác TBDH phải trong tình trạng tốt nhất, đầy đủ nhất và sẵn sàng phục vụ việc dạy học trong nhà trường đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục. Hiệu trưởng chỉ đạo xây dựng kế hoạch đầu tư mua sắm trang bị đảm bảo đầy đủ, thường xuyên bổ sung theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo về TBDH tối thiểu. TBDH được trang bị bảo đảm về chất lượng, đảm bảo độ chính xác. Cần lưu ý khi trang bị TBDH có chất lượng tốt không thể bỏ qua khâu lựa chọn TBDH, bởi vì không phải TBDH nào cũng đem lại hiệu quả như quảng cáo của các công ty thiết bị. Các thiết bị ứng dụng CNTT, dạy học ngoại ngữ, bàn, ghế, thiết bị phòng học bộ môn được trang bị đáp ứng yêu cầu với nhu cầu dạy học hiện nay. Phải có kế hoạch dự trù kinh phí để trang bị TBDH được thực hiện bằng nguồn ngân sách nhà nước và được huy động từ các nguồn khác: xã hội hóa, tự làm, bằng vận động tài trợ, viện trợ... của

các cơ quan ngoài ngành giáo dục, của mạnh thường quân hay của cha mẹ học sinh....TBDH được trang bị đồng bộ (đồng bộ giữa các trường, phương thức tổ chức dạy học, chương trình, SGK và TBDH, thiết bị và điều kiện sử dụng, giữa các thiết bị với nhau...)

Đề GV có kỹ năng lựa chọn và sử dụng hiệu quả TBDH cần có kế hoạch mở các lớp bồi dưỡng về kỹ thuật và nghiệp vụ sử dụng TBDH trong dạy học các môn học ở các trường TH. Hiệu trưởng chỉ đạo nâng cao sinh hoạt TCM. Tổ chức xây dựng các chuyên đề sử dụng hiệu quả TBDH ở nhiều bài, môn, lớp theo chương trình giảng dạy. Hiệu trưởng chỉ đạo đầu tư mua sắm tài liệu, giới thiệu các nguồn thông tin và các địa chỉ trên các trang Web ngành giáo dục về hướng dẫn sử dụng TBDH để GV tự nghiên cứu, tổ chức sử dụng TBDH theo kế hoạch giảng dạy, chỉ đạo đổi mới PPDH theo hướng phát huy hiệu quả sử dụng TBDH. Hoàn thiện công tác kế hoạch hóa việc sử dụng TBDH: Trang bị TBDH sẽ không mang lại hiệu quả nếu TBDH không được khai thác thường xuyên và hợp lý. Những căn cứ để hoàn thiện việc xây dựng kế hoạch sử dụng: Nội dung, chương trình, kế hoạch dạy học của tổ chuyên môn, của GV. Quy định về việc sử dụng TBDH của nhà trường. Nguồn TBDH hiện có của trường: Số lượng, chất lượng. Lực lượng cán bộ, nhân viên chuyên trách công tác TBDH.

2.3.3. Đổi mới quản lý TBDH ở các trường TH.

+ Công tác quản lý TBDH trong nhà trường muốn đạt hiệu quả không phải chỉ là trách nhiệm của người QL mà nó là trách nhiệm của mọi thành viên trong nhà trường. Tuy nhiên, để thực hiện hiệu quả, người QL phải xây dựng một đội ngũ quản lý TBDH và chỉ đạo hoạt động hiệu quả sẽ góp phần trong thành công của công tác quản lý TBDH.

+ Hoàn chỉnh cơ cấu tổ chức nhân viên thiết bị về số lượng và trình độ.

+ Phân công trách nhiệm và quyền hạn cụ thể cho các bộ phận quản lý TBDH.

+ Chỉ đạo chặt chẽ và thống nhất hoạt động các bộ phận trong bộ máy quản lý TBDH theo mục tiêu chung.

2.3.4. Tăng cường chỉ đạo quản lý TBDH ở các trường TH

TBDH là bộ phận có ảnh hưởng trực tiếp đến quá trình lĩnh hội kiến thức của HS, đến việc hiện đại hóa nội dung, chương trình, PPDH, ảnh hưởng đến trình độ nghiệp vụ và khả năng chuyên môn của GV. Tuy nhiên, dù đầu tư TBDH đầy đủ, hiện đại đến

đâu mà không được sử dụng một cách thường xuyên hoặc sử dụng không đúng với mục tiêu, nội dung, chương trình, PPDH thì không thể phát huy được hiệu quả. Thực trạng khảo sát về tình hình sử dụng TBDH hiện nay tại các trường đã cho thấy mức độ sử dụng TBDH chỉ đạt mức trung bình, hiện tượng dạy chay vẫn còn phổ biến, phương pháp và kỹ năng sử dụng TBDH của GV chưa tốt, mức độ sử dụng TBDH chưa được đồng đều giữa các GV, giữa các bộ môn dẫn đến hiệu quả sử dụng TBDH chưa cao.

2.3.5. Tăng cường KTĐG việc quản lý TBDH

Biện pháp này nhằm tăng cường hiệu lực QL của bộ phận QL đối với công tác QL TBDH. Đây là yếu tố kích thích, tư vấn, thúc đẩy việc QL TBDH đạt hiệu quả cao. Để đánh giá đúng thực trạng, kết quả của bảo quản, bảo dưỡng, sử dụng TBDH thì công tác thanh tra, kiểm tra rất cần thiết. Nếu làm tốt công tác này theo định kỳ có đánh giá, khen thưởng, kỷ luật kịp thời sẽ là biện pháp mang tính pháp chế và giúp KTĐG tốt việc thực hiện kế hoạch xây dựng, bổ sung, mua sắm CSVC và TBDH, từ đó nâng cao hiệu quả QL CSVC và TBDH cho nhà trường.

3. Kết luận

Từ kết quả nghiên cứu lý luận và khảo sát thực trạng quản lý TBDH của các trường TH trên địa bàn TP Thủ Đức, tác giả đã đề xuất 5 biện pháp quản lý TBDH nhằm giúp cho Hiệu trưởng các trường TH trên địa bàn quản lý TBDH trong các nhà trường ngày càng hiệu quả hơn, góp phần đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của TP Thủ Đức. Kết quả khảo nghiệm các biện pháp đề xuất được đánh giá là cần thiết và có tính khả thi cao. Các biện pháp có tính cần thiết vì chúng đáp ứng được yêu cầu đổi mới, giúp hoàn thiện các biện pháp QL nhằm nâng cao hiệu quả quản lý TBDH ở các trường TH.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 13/2020/TT-BGDĐT Ban hành quy định tiêu chuẩn CSVC các trường MN, TH, THCS, THPT và trường phổ thông nhiều cấp học*, Hà Nội

[2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT ngày 04/9/2020 của ban hành Điều lệ trường TH*. Hà Nội

[3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Thông tư số 37/2021/TT-BGDĐT ngày 30 tháng 12 năm 2021 về ban hành Danh mục TBDH tối thiểu cấp TH*. Hà Nội

[4]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW “về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo*. Hà Nội.